

vajících z těchto Směrnic při dodržování zásady, že s vydanými Směrnicemi lze seznamovat jen pracovníky příslušných útvarů StB;

- náčelníku SEO II. správy FSZS zabezpečit plnění Směrnic ve své působnosti.

Tento rozkaz nabývá účinnosti dnem vydání.

Č. SV-0056/P-70

Ministr vnitra ČSSR:
v zastoupení náměstek ministra vnitra
plk. RSDr. Miloslav KOŠNAR v. r.

Obdržel: M, N,
I., II., III. správa FSZS, V. správa MV ČSSR,
HS StB v ČSR a v SSR,
správy StB v krajích,
OSTB.

Záznam:

S rozkazem a s přílohou byli seznámeni (dne - kým):

Opatření učiněná k provedení rozkazu:

Kontrolou pověřen:

Datum: Podpis náčelníka:

Příloha k RMV ČSSR č. 44/1970

P R Í S N Ě T A J N Ě I .

S M Ě R N I C E

o evidování a rozpracování nepřátelských osob.

I.

Základní ustanovení

Současná vnitřní i zahraniční situace vyžaduje, aby byla vedena jednotná evidence osob, které projevují nepřátelský postoj k socialistickému společenskému zřízení. Zkušenosti ukazují, že tyto síly ve státě zůstávají hlavním nebezpečím. Dokonalá znalost záměrů těchto osob, spojená s včasným odhalením a postihem organizátorů nepřátelské činnosti, tvoří základní podmínku úspěšného boje s těmito nepřáteli. Útvary Státní bezpečnosti musí proto v tomto směru uskutečňovat vyhledávání, prověřování osob nepřátelsky zaměřených proti politice strany a státu a tyto osoby evidovat. Podle závažnosti zjištěných poznatků uskutečňovat potřebná opatření ve smyslu směrnic o agenturně operativní práci StB.

Hlavním měřítkem pro evidování musí být konkrétní objektivní a seriózní materiály o nepřátelském smýšlení, činnosti nebo postoji osob, podle daných hledisek. Rozpracování a pozorování se provádí po jednotlivých problematikách operativní činnosti StB.

Cílem evidování nepřátelských osob je získat soustavný přehled o jejich pobytu, pohybu a nepřátelské činnosti.

Hlavní zásadou při zařazení osoby do operativní evidence musí být třídní hledisko, vyhodnocení stupeň angažovanosti vytypované osoby při nástupu antisocialistických a antikomunistických sil v uplynulém období a individuální ohodnocení poznatků. Do evidence nepřátelských osob lze zařazovat jen skutečné nepřátele, kteří různými formami vystupovali a vystupují proti socialistickému společenskému zřízení nebo jsou šířitelé nepřátelských ideologií. Evidování těchto osob provádět jen na základě konkrétních proěřených materiálů.

Nelze zaměřovat evidování nepřátelských osob s jejich rozpracováním. Je třeba vycházet ze zásady, že každá nepřátelská osoba nebude aktivně rozpracovávána, že zůstanou nepřátelské osoby všeobecně pozorovány v rámci operativní práce a aktivně pozorovány v pozorovacích svazcích. Proto je jejich evidování

na základě níže uvedených hledisek nezbytné. Nepřátelské osoby žijící na území ČSSR, které jsou rozpracovávány v některém z operativních svazků, musí být současně evidovány v evidenci nepřátelských osob.

Evidence a písemné materiály nepřátelských osob jsou vedeny na příslušných odděleních nebo skupinách StB podle místa trvalého bydliště nebo přechodného bydliště, je-li jejich dočasný pobyt vázán na zaměstnání.

Nepřátelské osoby z celého území kraje jsou evidovány u SEO SStB a centrálně u SEO II. správy FSZS.

II.

Hlediska k zařazování nepřátelských osob do evidence

A. Evidování podléhají:

- a) představitelé a aktivní členové reakčních nepovolených nebo zakázaných organizací, politických stran (KANu, Společnosti pro lidská práva, pravicových sociálních demokratů, Demokratické strany Slovenska atd.), představitelé pravicového oportunismu, jakož i představitelé sionistického hnutí, u nichž byla zjištěna aktivní činnost nebo spojení s protisocialistickými a antikomunistickými silami doma i v zahraničí;
- b) organizátoři a mimořádně aktivní účastníci masových akcí, demonstrací a protisocialistických vystoupení;
- c) organizátoři, šířitelé nepřátelských leťákových akcí, psychického a fyzického teroru;
- d) aktivní činitelé K-231, SONOLP (Slovenská organizace na ochranu lidských práv) a osoby, které spáchaly trestné činy podle I. hlavy trestního zákona, zejména vlastizrady (dříve velezrady), teroru, diverze, sabotáže, vyzvědačství, rozvracení, podvracení, rozšiřování protistátních dokumentů v širším měřítku a navrátilci;

- e) reakční představitelé a ideologové církevní hierarchie, dále konsilové obnovy, tajných řádů, sekt a laického hnutí;
- f) organizátoři a ideologové z řad antisocialistických a antikomunistických sil na úseku kultury, vědy, zdravotnictví, školství, ekonomiky, státního aparátu a služeb, o nichž je zjištěno, že udržovali nebo udržují styky s prominenty čs. emigrace a nepřáteli doma a v zahraničí;
- g) osoby z řad bývalých vykořisťovatelských tříd a jejich rodinní příslušníci; představitelé bývalého státního a hospodářského aparátu, zvláště ti, kteří udržují styky s nepřátelskými osobami a institucemi v kapitalistických státech;
- h) bývalí členové SD, SS, SA, Abwehru a agenti nacistických a jiných kapitalistických zpravodajských služeb, představitelé a funkcionáři fašistických a pronacistických aktivistických organizací (Vlajka, Liga proti bolševismu, Svaz pro spolupráci s Němci, Kurátorium, HSLŠ, HG, MNP, NKP apod.).

B. Sféry působnosti a kategorie nebezpečnosti evidovaných nepřátelských osob pro společnost:

U evidovaných osob je potřebné vždy vyznačit v příslušné evidenční kartě sféru působnosti, kde se projevovала nebo projevuje jejich nepřátelská činnost a kategorie nebezpečnosti těchto osob pro společnost (dále jen „kategorie“).

Sféry působnosti jsou:

- politické, masové a zájmové organizace,
- kulturní oblast,
- publicistika — film, televize, tisk atd.,
- školství — základní, střední, vysoké školy,
- státní aparát — národní výbory, soudy, prokuratura, armáda, Bezpečnost,
- ekonomika,
- věda a výzkum,
- zdravotnictví,
- církevní oblast,
- služby,
- ostatní.

Kategorie rozlišujeme:

- zvláště nebezpečné, aktivní činitele, organizátory a konspirátoři protisocialistických sil a nepřátelské činnosti (jedná se zpravidla o osoby rozpracovávané v příslušných operativních svazcích);

- nebezpečné, nepřátelsky zaměřené osoby, které využívají svého postavení a pod rouškou formálních (oficiálních) styků udržují spojení s dalšími reakčními živly doma nebo v cizině a do aktivní nepřátelské činnosti se zapojují jen při mimořádných událostech (jedná se zpravidla o osoby pozorované v příslušných operativních svazcích);
- reakčně zaměřené osoby, které se svým nepřátelským postoji veřejně neprojevují, sdružují se ve skupinách mezi sebou nebo udržují styky s cizinci;
- ostatní nepřátelské osoby, které svým charakterem neodpovídají předcházejícím kategoriím, dále osoby, které odpovídají zařazení do kategorií 1.—3., avšak vážně onemocněly a vzhledem ke zdravotnímu stavu se do nepřátelské činnosti nezapojují, nebo osoby, které dosáhly vysokého fyzického věku apod.

Stupeň nebezpečnosti evidované osoby v kategoriích 1.—3. navrhuje náčelník oddělení (skupiny) StB a schvaluje náčelník správy StB. Kategorii 4 schvaluje náčelník oddělení nebo skupiny StB. U osob evidovaných v operativních svazcích rozhoduje o evidování v evidenci nepřátelských osob náčelník, který schvaluje zavedení svazku. Vzhledem k neustálému procesu vývoje je nutné provádět systematické prověrky evidencí nepřátelských osob. Evidence musí být neustále na základě nových poznatků doplňována a z evidence vyřazovány osoby, jejichž evidování tyto směrnice nepřipouští.

Evidování osob podle jiných předpisů zůstává nedotčeno.

C. Způsob evidování nepřátelských osob:

Evidenční údaje nepřátelských osob musí obsahovat:

- jméno a příjmení (včetně změny jména),
- datum a místo narození,
- sociální původ,
- národnost — státní příslušnost,
- bydliště (trvalé i přechodné),
- povolání a místo zaměstnání,
- stručnou politickou charakteristiku,
- odůvodnění zařazení do evidence,
- sféra působnosti,
- výsledek lustrace v evidencích StB a VB.

Evidovaná osoba se na oddělení (skupině) StB:

1. zapíše do jmenného rejstříku (příloha č. 1) příslušné kategorie,
2. vyplní se na ni trojmo evidenční karta (příloha č. 2), trojmo statistický list (příloha č. 3); na evidenční karty se vyznačí číslo kategorie a za lomítkem pořadové číslo jmenného rejstříku.

Prvopis s kopií evidenční karty a statistických listů se odešle statisticko-evidenčnímu oddělení SStB, které zařadí kartu a statistický list do své evidence a prvopis karty spolu se statistickým listem odešle statisticko-evidenčnímu odboru II. správy FSZS, který je zařadí do centrální evidence.

D. Způsob vedení evidence:

Evidence (jmenné rejstříky, kartotéka a spisový materiál) musí dávat ucelený a soustavný přehled o stavu evidovaných osob.

1. Jmenné rejstříky se vedou podle jednotlivých kategorií a evidované osoby se zapisují chronologicky za sebou a označují pořadovými čísly. U rozpracovávaných osob se vyznačí (tužkou) v rubrice „rozpracován“ druh a číslo operativního svazku. Ostatní záznamy (např. zrušení evidování v důsledku přestěhování, vynětí z evidence apod.) se vyznačí v rubrice „poznámka“, kde se uvede, kam a pod jakým čj. byly písemné materiály předány nebo důvod, pro který bylo zrušeno evidování. Jméno osoby se v rejstříku škrtně, záznam však musí zůstat čitelný.
2. Kartotéku tvoří kopie evidenčních karet, které se vedou abecedně. U osob, které používaly více jmen (rodné jméno, změna jména apod.) vyhotovují se na tato jména odkazové karty.
3. Spisový materiál na evidované osoby se vede v objektových svazcích (pokud nemají samostatné operativní svazky) podle jednotlivých kategorií. Pro uspořádání a zavedení objektového svazku platí příslušné předpisy o operativní evidenci.
4. Nesplňuje-li evidovaná osoba podmínky zařazení v určité kategorii, musí být přeřazena.
5. Při zrušení a vynětí z evidence (např. pomínuly důvody k zařazení do evidence, evidovaná osoba onemocněla těžkou trvalou chorobou, opustila republiku apod.) se evidenční karty vyřadí a materiály se předají s návrhem na uložení u SEO SStB. V případě odsouzení

k trestu odnětí svobody se materiály přikládají k operativním svazkům podle služebního předpisu A-oper-II-1, byl-li tento svazek zaveden.

O snížení kategorie, zrušení a vynětí z evidence nepřátelských osob rozhoduje příslušný náčelník na základě písemného návrhu operativního pracovníka.

III.

Kontrola pobytu evidovaných osob, provádění změn v evidenci a předávání evidenčních materiálů

1. Pracovník oddělení (skupiny) a správy StB, pověřený vedením evidence, prověřuje každé tři měsíce, zda evidovaná osoba nezměnila bydliště.
2. Přestěhovala-li se evidovaná osoba do jiného okresu v rámci SStB, odešle evidenční kartu a příslušný spisový materiál osob na oddělení (skupinu) StB, v jeho (jejíž) obvodu působnosti se osoba přihlásila k trvalému pobytu. Pracovník oddělení (skupiny) StB, který materiály obdržel, ověří, zda se osoba přihlásila k trvalému pobytu, tuto zaregistruje a změnu bydliště a pořadové číslo složky ohlásí SEO SStB, a to pak SEO II. správy FSZS.
3. Přestěhovala-li se osoba do obvodu působnosti jiného kraje, odešle se evidenční karta a spisový materiál cestou příslušného SEO SStB, které uvedenou osobu vyjme z evidence. K materiálům oddělení (skupiny) StB přiloží SEO SStB evidenční kartu a odešle oddělení (skupině) StB, do jehož působnosti se osoba přestěhovala, cestou příslušného SEO SStB. Oddělení (skupina) StB po obdržení evidenční karty a spisového materiálu provede zaregistrování osoby do rejstříku a na evidenční kartu poznamená nové pořadové číslo jmenného rejstříku. Jednu evidenční kartu odešle SEO SStB k zařazení do operativní evidence a k oznámení změny (bydliště, registračního čísla) SEO II. správy FSZS.
4. Je-li osoba vedena v některém operativním svazku, postupuje se podle služebního předpisu A-oper-II-1 a operativní pracovník je povinen hlásit změnu bydliště evidované osoby pracovníku pověřenému vedením evidence nepřátelských osob.
5. U osob, které se v důsledku změny svého zaměstnání přihlásí k přechodnému pobytu v jiném kraji, postupuje se obdobně jako u osob odhlášených z místa trvalého by-

- dlišť; vypracuje se duplicitní karta se zprávou a zašle příslušnému oddělení (skupině) StB místa přechodného pobytu. Duplicitní karta musí být jako duplicitní označena. Pracovník pověřený vedením evidence prověřuje, zda přechodný pobyt osoby trvá. Po skončení přechodného pobytu odešle oddělení (skupina) StB duplicitní kartu spolu se zprávou o poznatcích oddělení (skupině) StB do místa jejího trvalého pobytu. Duplicitní karta se pak zruší.
6. Podle požadavků vedení StB, náčelníků operativních odborů a správ StB vypracovává SEO statistické přehledy a spolu s příslušnými analytickými útvary rozborů o počtech evidovaných osob v jednotlivých kategoriích, případně podle dalších ukazatelů.
7. Kontrolu zásad vedení evidence a administrativy uložených touto směrnicí provádí SEO II. správy FSZS, kontrolně inspekční orgány složky StB, případně další pracovníci pověřeni příslušnými nadřízenými náčelníky.

IV.

Závěrečné ustanovení

SEO II. správy FSZS nebo SEO SStB jsou povinny při registraci nepřátelských osob v operativních svazcích nebo při jejich ukončení (archivování) a zrušení evidování nepřátelských osob oznámit tuto skutečnost příslušnému oddělení (skupině) SStB k provedení změny v evidenčních pomůckách.

www.upn.gov.sk

EVIDENČNÍ KARTA

Jméno a příjmení

Data narození

dřívější jméno

místo narození, okres

zaměstnání

místo zaměstnání

bydliště

změna bydliště

číslo kategorie a poř. číslo

důvod k evidování

součást, kde je osoba evidována

jméno prac., který vyplnil karty

Hlediska k evidování									
Jméno a příjmení									
1 Kategorie NO	1								
2 Pořadové číslo	2	3	4	5	6				
3 Měsíc a rok registrace	7	8	9	10					
4	11	12							
5	13	14							
6	15	16							
7	17	18							
8	19	20							
9	21	22							
10 Součást StB	23	24							
11 Oddbor	25	26							
12 Oddělení - skupina StB	27	28							
13 Problematika	29	30	31						
14 Muž - žena	32								
15 Data narození	33	34							
16 Narodnost	35								
17 Bydliště - kraj	36	37							
18 Bydliště - okres	38	39							
Osobní údaje									
Součást StB									
roky:									

Osobní údaje									
19 Vzdělání	40								
20 Akademický titul	47	48							
21 Změny bydliště	49								
22 Třídní původ	50	51							
23 Původní zaměstnání	52	53							
24 Sociáln. postavení	54	55							
25 Obo.: - zaměstnání	56	57	58						
26 Politická příslušnost - současná	59								
27 Politická příslušnost - bývalá	60	61							
28 Operativní rozpracování reg. číslo - druh svazku	62								
29 Trestná činnost - rozpracování	63	64							
30 Sféry nepřátelské činnosti	65	66							
31 Navrátilci	67								
32 Amnestanté	68								
33 Recidivisté	69								
34 Odsouzen pro tr. čin §	70	71							
35 Odsouzen - kdy	72	73							
36									
37									
38									
39									
41 Jakým způsobem	77	78							
42 Měsíc a rok	79	80	81	82					
43 Zrušeno - zničeno - připojeno	83								
44 Archivní číslo	84	85	86	87	88	89			
Státop bezpečnostní charakteristiky									